

Bruno Kopernik
nowożytność
dialogichcę
to
opublikować[www.cittru.uj.edu.pl/
/projektor/40.pdf](http://www.cittru.uj.edu.pl/projektor/40.pdf)chcę
wiedzieć
więcejtel. (12) 663 38 21
e-mail:
bozena.podgorni@uj.edu.plchcę
o tym
pamiętać[www.facebook.com/
/nimb.cittru](https://www.facebook.com/nimb.cittru)

40

Polski przekład dialogów
Giordano Bruno

Przekłady klasycznych tekstów w Polsce wymagają wsparcia. Warto wiedzieć o powstającym przekładzie i krytycznym opracowaniu siedmiu dialogów włoskiego filozofa.

Dialogi Giordano Bruno należą do najważniejszych tekstów początków nowożytnej myśli filozoficznej (XVI w.). Ich znaczenie nie polega jedynie na obronie teorii kopernikańskiej, choć i ta zasługuje na uwagę polskiej publiczności.

Nolańczyk, jak Bruno nazywał sam siebie, dumny z rodzinnego miasta Nola w pobliżu Neapolu, odegrał decydującą rolę w kształtowaniu nowożytnych wyobrażeń o nieskończonym wszechświecie. Bruno wstawił się również biegłością w sztuce mnemotechnicznej oraz awanturycznym życiem. **Śmiałość i konsekwencja** w wyrażaniu poglądów doprowadziły go w końcu – po siedmioletnim procesie – do śmierci na stosie Inkwizycji.

Pierwszy pełny przekład dialogów

W Polsce brakuje przekładu wielu ważnych klasycznych tekstów, wśród nich również wszystkich dialogów Giordano Bruno. Tylko czytając tekst w jego integralnej postaci można docenić soczysty, śmiały język filozofa, o ogromnych walorach literackich, ukazujący, jak uprawiano filozofię w Europie przełomu nowożytnego, zanim styl traktatu filozoficznego ustalił się pod wpływem Kartezjusza.

W krajach, które mają ambicje i patrzą w przyszłość, konieczne jest, by każde pokolenie wprowadzało nowe przekłady całego kanonu **klasycznych tekstów** kultury Zachodu. O ile w niektórych wypadkach potrzebne są już u nas nowe przekłady wraz z komentarzami, o tyle w innych – jak w przypadku większości tekstów Bruno – potrzebne są wydania inicjujące badania. Jedynie wówczas będzie mogła powstać rodzima tradycja badawcza zdolna do nawiązania dialogu z zaawansowanymi studiami w innych krajach.

„Tym, co uderza każdego, kto sięgnie po tekst Bruno, a kto miał już choćby okazjonalny kontakt z tekstami filozoficznymi, jest **literacka swoboda i żywa wyobraźnia**. To stanowi największe wyzwanie w przekładzie: literacki styl Bruno, którego pozbawione są późniejsze, »pokartezjańskie«, i wcześniejsze, scholastyczne, teksty” – mówią autorzy przekładu.

Pierwsza polska edycja całości dialogów włoskich uwzględniła najnowsze badania i spory interpretacyjne. Dr Stefan Klemczak z **Instytutu Religioznawstwa UJ** oraz mgr Elżbieta Lubelska ze Szkoły Nauk Społecznych IFiS PAN w Warszawie (absolwentka MISH UJ) przełożą całość dialogów w ciągu najbliższych 7 lat. Przekład i komentarz powstaje przy współpracy międzynarodowego zespołu badawczego, składającego się ze znanych i cenionych na

świecie znawców dzieł Bruno. Nowatorskim wkładem polskiej strony – poza wyłożeniem pojęć „**filozofii nolańskiej**” – jest rozwinięcie tematu metafory w dziełach Giordano Bruno.

Stefan Klemczak oraz Elżbieta Lubelska przygotowali również dodatkowo polski przekład ważnej monografii (*Próg cienia*) wydanej już w wielu krajach europejskich, poświęconej interpretacji dialogów G. Bruno, autorstwa profesora Nuccio Ordine.

